

Арабська весна (араб. *الربيع العربي*) — серія масових вуличних протестів, повстань та внутрішніх військових конфліктів у низці арабських країн, що почалися наприкінці 2010 р. в Тунісі й тривають у деяких д-вах понині. **А.в.** перегукується із назвою «Весна народів» — періодом революцій в Європі 1848-1849 рр. Поштовхом до початку протестів стало самоспалення туніського вуличного торговця Мухаммеда Буазізі, вчинене 17.12.2010 р. на знак протесту проти свавілля поліції, яка конфіскувала його товар. Внаслідок цього в Тунісі розпочалися масові протести, що призвели до відставки президента бен Алі (1987 р. — 14.01.2011 р.) Успіх Жасминової революції в Тунісі стимулював аналогічні повстання в інших д-вах (Алжирі, Лівані, Йорданії, Судані, Сирії, Єгипті, Лівії, Марокко, Омані, Саудівській Аравії та ін.), в яких існують здебільшого схожі проблеми. Визначальною рисою **А.в.** став масовий хар-р та широка соц. база протестів, що розпочиналися як повстання «знизу».

Причини **А.в.**: авторитарні режими, структурно-демографічні чинники, зuboжіння населення, безробіття, корупція, порушення прав людини, інфляція, клептократія, відсутність свободи слова. Мета: від економ. і політ. перетворень — до повної зміни влади. Здобутками **А.в.** є повалення деяких голів д-в та вихід на шлях демократизації сусп-ва. Однак події **А.в.**, спричинили й негативні наслідки як в регіональному, так і світовому масштабах. За міжнарод. оцінками під час подій **А.в.** загибель понад 50 тис. осіб. Нині зберігається перманентна напруженість в країнах Пн. Африки та Бл. Сходу через появу значної к-сті опозиційних сил, міжкланову боротьбу, що призвело до посилення військової присутності та впливу США та країн-членів НАТО в окремих регіонах; скоротився на третину ВВП багатьох арабських д-в. **А.в.** нині визначають також як технологію боротьби США і країн «золотого мільярду» проти Китаю, Японії, Індії, ЄС, які є впливовими світовими центрами, тому надалі очікується поширення різноманітних форм прояву **А.в.** *Див. : Жасминова революція; Твіттерна революція.*

С. Денисюк